

КОНСОНАНТНИЙ ЗВУКОСИМВОЛІЗМ ЯПОНСЬКИХ ОНОМАТОПОЕТОМ

У статті досліджено специфічні й універсальні риси консонантного звукосимволізму японських звуконаслідувальних одиниць, що входять до складу оноματοпоетичних груп гіон-го, гісей-го, гітай-го.

Ключові слова: *звукосимволізм, консонантний звукосимволізм, оноματοпея, гіон-го, гісей-го, гітай-го*

В статье исследуются специфические и универсальные черты консонантного звукосимволизма японских звукоподражательных единиц, которые входят в состав таких оноματοпоэтических групп, как гион-го, гисэй-го, гитай-го.

Ключевые слова: *звукосимволізм, консонантний звукосимволізм, оноματοпея, гион-го, гисэй-го, гитай-го*

In the paper we analyze the specific and universal features of the consonant sound symbolism of Japanese onomatopoeic items, which are the part of onomatopoeic groups, such as Gion-go, Gisei-go, Gitai-go.

Key words: *sound symbolism, consonant sound symbolism, onomatopoeia, Gion-go, Gisei-go, Gitai-go*

Досліджуючи свого часу вокальний звукосимволізм японських оноματοпоетом, у статті під назвою «Вокальний звукосимволізм японської оноματοпоетичної лексики» [Кобелянська 2011, 36-42] ми зазначали, що в ході численних лінгвостатистичних експериментів українські й російські дослідники довели, що для переважної більшості природних носіїв української та російської мов відповідні приголосні звуки цих мов асоціюються з:

- [Р] – загрозою та небезпекою;
- [Л] – лагідністю, ніжністю;
- [Ш] – тишею;
- [Б] – раптовістю, несподіваністю;
- [В] – м'якістю, в'ялістю;
- [Ж, З] – енергійністю, жвавістю;
- [М, Н] – дієвістю;
- [К, П, С, Т, Ф] – нейтральністю.

Що ж стосується японських приголосних звуків, то це питання також було предметом дослідження багатьох фахівців як у самій Японії, так і за її межами. Зокрема, проф. Уемура Сусуму в «Курсі лекцій з історії японської мови», посилаючись на численні експериментальні дослідження японських лінгвістів, зауважує, що для

переважної більшості його співвітчизників слова з відповідними звуками передають:

[K] – відчуття сухості;

[S] – відчуття приємності, вологості;

[T] – відчуття сили, чоловічого начала;

[N] – відчуття липкості, в'язкості;

[H] – відчуття легкості, відсутності опору (спротиву); вільне коливання, погойдання тощо;

[M] – відчуття круглості, жіночого начала;

[Y] – відчуття м'якості, слабкості, податливості;

[W] – відчуття крихкості, непевності [Уемура 2005].

Ми поставили за мету перевірити, чи поширюються зазначені типові звуко-символічні асоціативні зв'язки на онома-топоетичну лексику, яку закономірно відносять до найдавнішого шару лексичного складу будь-якої мови, і яка, відповідно, може свідчити про давність і перманентність цих асоціативних зв'язків.

Слід зауважити, що фахівці в галузі звуко-символізму виділяють певні універсальні диференційні ознаки для більшості мов світу, які базуються на відповідних акустико-артикуляційних характеристиках приголосних. Так, досліджуючи типологічні особливості звуконаслідувальних слів української, російської та англійської мов, І. О. Гаценко з'ясувала, що аналогічна акустична структура цих слів породжує ідентичні звукові закономірності в різних мовах:

а) різке миттєве звучання – уривчастий характер зімкненого або зімкнено-щільного приголосного в анлаутній та ауслатуній позиціях;

б) глухий звук – шумовий характер глухого щільного приголосного, що зустрічається як в анлаутній, так і ауслатуній позиціях;

в) дрижачий звук – дисонансний характер фонем [p];

г) наслідування резонуючого, поступово згасаючого звука – онома-топоетичне слово переважно закінчується на голосний чи сонорний, що дозволяє імітувати вказані особливості звуків при наслідувальній вимові;

д) монотонність і тривалість звучання моделюється тривалістю одного звука мовлення чи повторенням усього складу [Гаценко 2003, 6].

Спільні для багатьох мов акустичні характеристики онома-топоетичних слів європейської лінгвістики почали виділяти ще на початку минулого століття. Так наприклад, німецький дослідник Герман Хілмер у одній зі своїх праць, присвячених проблемам звуконаслідування, писав, що:

1) «звуки, що асоціюються з ударами», зазвичай, передаються за допомогою онома-топоетичних коренів, що мають на кінці «проривні приголосні» [p], [b], [t], [d], [k], [g] та ін.;

2) «тривалі шуми» передаються коренями онома-топоетом, що мають на кінці фрикативи [v], [f], [z], [s], [j], [sh], [h] та ін.;

3) «коливання, що поступово затухають», позначаються коренями з носовими приголосними в кінці [n], [m] [Hilmer 1914; *цит. за:* Чернікова, 79].

Усі ці закономірності значною мірою характерні і для японської онома-топеї. Проте, екстраполюючи зазначені узагальнені акустичні характеристики на япон-

ську оноματοпоетичну лексику, слід пам'ятати про відкритість переважної більшості японських складів, а тому виділені Германом Хілмером приголосні в японських ономатопоетемах (окрім носових [n], [m], які в японській мові «зливаються» в єдиний назалізований приголосний [ん]) будуть знаходитися не в кінці кореня, а перед відповідним кінцевим голосним. Наприклад:

1) «звуки, що асоціюються з ударами»:

じゃぶじゃぶ [jyabu-jyabu] – «хлюп-хлюп»; «хлюпатися», «плескатися», «бризкатися»;

がたがた [gata-gata] – «з глухим стуком» (про зіткнення твердих предметів);

かたかた [kata-kata] – «гуп-гуп» (про глухий стук, що повторюється);

ぱたぱた [pata-pata] – «хлоп-хлоп»: а) про неодноразове плескання в долоні; б) про падіння один за одним тонких твердих предметів;

とくとく [toku-toku] – «буль-буль»;

ぼきぼき [boki-boki] – «хресь-хресь»;

ぱちぱち [paci-paci] – «трісь-трісь»; «тріскотіти»;

2) «тривалі шуми»:

ざあざあ [zaa-zaa] – про шум хвиль;

くすくす [kusu-kusu] – «хихикати», «гигикати»;

くつつつ [kutsu-kutsu] – «хихикати», «гигикати»;

ぐずぐず [guzu-guzu] – бурчати, скаржитися;

ごそごそ (〜と) [goso-goso(-то)] – «з шорохом»;

かさかさ [kasa-kasa] – «шелестіти» (про сухе листя, траву тощо);

がさがさ (〜と) [kasa-kasa(-то)] – «з шурхотом», «з шелестом»;

3) «коливання, що поступово затухають»:

わ:ん [waan] – а) про луну (відлуння); б) про голосний плач;

あ:ん [aan] – а) «широко розкривати рота»; б) «ридати», «голосити»;

うわ:ん [uwaan] – а) про ревіння тварини; б) про гул (гук, шум) натовпу;

ひいんひいん [hiin-hiin] – про ржання коня;

りんりん [rin-rin] – (про звук дзвінка) «дзвеніти», «дзенькати», «дзеленькати»; «дзінь-дзінь», «дзень-дзень», «дзень-дзелень»;

ぶんぶん [bun-bun] – «дзижчати», «дзиготіти»; (про меч, шаблю) «свистіти» (у повітрі).

У свою чергу, японські лінгвісти теж виділяють узагальнені звуко символічні значення окремих приголосних у складі оноματοпоетичних лексем. Так, за даними Н. Г. Румак, яка посилається на відповідні дослідження японських фахівців у галузі ономапоеті, зокрема І. Таморі, Х. Кіндаїті та Х. Оцубо, оноματοпоетичні одиниці із дзвінками приголосними зазвичай описують:

а) гучніші звуки;

б) більші за розміром предмети;

в) більшу кількість;

г) більшу активність дії;

д) більшу міру вираження ознаки.

«Іноді вони набувають також негативного відтінку значення порівняно з глухими приголосними і сприймаються як темніші, мутніші, грубіші, важчі» [Румак 2007, 6-7].

Про це наочно свідчать синонімічні за значенням ономапоетими, у складі яких глухий приголосний, характерний для твірної ономапоетичної основи, замінюється на парний дзвінкий у складі ономапоетими похідної. Наведемо декілька характерних прикладів:

とんとん [ton-ton] – «стукати» (про негучний звук не дуже сильних ударів у двері, по плечу, спині тощо) (ドアをとんとん叩く。Стукати у двері);

どんでん [don-don] – «стукати», «грюкати» (про гучний звук сильних ударів у двері, стіну, барабан тощо) (ドアをどんでんと叩く。Грюкати у двері);

ころころ [koro-koro] – 1) «крутитися», «обертатися», «котитися» (えんぴつがころころ転がる。Олівець котиться); 2) «стрекотати», «стрекотіти», «сюрчати» (蛙はころころと鳴く。Жаба стрекоче);

ごろごろ [goro-goro] – 1) «котитися» (про великі річі); «/рухатися/ з гуркотом»; «гриміти», «гуркотіти», «торохтіти»; (大きな石がごろごろころがる。Котиться великий камінь); 2) «гриміти» (雷がごろごろなる。Грім гримить);

こつこつ [kotsu-kotsu] – «старанно», «наполегливо» (毎日こつこつと勉強する。Щодня наполегливо вчитися);

ごつごつ [gotsu-gotsu] – «міцно», «щупко»; «стійко», «непорушно» (あの山は岩が多くて、ごつごつしている。У тих горах багато скель, міцних-преміцних);

ぐるぐる [kuru-kuru] – «обертатися», «крутитися» (風車がぐるぐる回っている。Вітряк крутиться (обертається));

ぐるぐる [guru-guru] – «крутитися», «вертітися» «іти обертом»; «обв'язувати(ся)», «оперізувати(ся)» (酔って目がぐるぐる回る。Сп'янів так, що голова /досл.: очі/ йде обертом);

かんかん [kan-kan] – «сильно», «дуже»; «гаряче», «палко» (про звук, світло, вогонь, почуття тощо) (鐘がかんかんと鳴っている。Дзвони голосно дзвенять);

がんがん [gan-gan] – «сильно», «дуже»; «занадто», «надмірно» (про звук, світло, вогонь, почуття тощо) (工事の音ががんがんにびびいてやかましい。Лунає знавіснілий гуркіт будівельних робіт);

ぱりぱり [pāri-pāri(-の)] – «хрусткий», «хрумкий» (彼はぱりぱりの白パンを食べた。Він їв хрустку булку);

ぱりぱり [bari-bari] – «з хрустом» (彼は書きかけの手紙をぱりぱりやぶった。Він із хрустом розірвав листа);

くすくす [kusu-kusu] – «правильно», «як слід» (子供がくすくすそだつ。Правильно виховувати дітей);

ぐずぐず [guzu-guzu(-する)] – «неквапливо»; «нерішуче»; «без бажання» (ぐずぐずしているとバスに乗り遅れる。Якщо не поквапишся, то запізнишся на автобус).

Окрім протиставлення глухих та дзвінких приголосних у складі ономапоетичної лексики, що справді привносить до семантики цих слів (як це добре видно з наведених прикладів) чітко виражені конотативні відтінки, японські лінгвісти відзначають також характерні узагальнені семантичні особливості ономапоетом при протиставленні зімкнених та фрикативних приголосних, палаталізованих і непалата-

лізованих. Якщо в першому випадку, на думку Х. Кіндаїті, зімкнені приголосні звуки виражають активність, висоту, ширину, різноманітність, то фрикативні приголосні підкреслюють занурення, зникнення, м'якість, безлад, руйнування.

Що ж стосується протиставлення палаталізованих і непалаталізованих приголосних, то Х. Кіндаїті вважає, що перші надають ономапоетичному слову відтінок просторіччя порівняно з їхніми непалаталізованими алофонами. Інший японський дослідник Х. Оцубо розглядає цей випадок ще детальніше. Зокрема, він зазначає, що палаталізація приголосних у складі ономапоетичних слів для природних мовців асоціюється з м'якістю, податливістю, тяжкістю, наявністю вигинів (заокруглень) на відміну від відчуття прямої та легкості при сприйнятті на слух твердих приголосних [Румак 2007, 6-7].

Відповідних прикладів на підтвердження об'єктивності звуко символічних спостережень Х. Кіндаїті і Х. Оцубо серед ономапоетичних одиниць японської мови можна знайти чимало. Однак, оскільки зазначені ними асоціації мають занадто узагальнений характер, нам видається доцільнішим з'ясувати і перевірити об'єктивність асоціативних зв'язків, виділених свого часу С. Уемурую за результатами експериментальних досліджень інших японських лінгвістів. При цьому, відбираючи зі словників японської ономапоетичної лексики, які є у нашому розпорядженні, приклади на підтвердження чи спростування зазначених С. Уемурую асоціацій, ми намагалися включити до списку відповідних ономапоетичних лексем слова, що належать до всіх видів японських ономапоетом – *gion-ro*, *tisei-ro*, *gimai-ro*. Результати наших пошуків представлені в таблиці:

Консонантні звуко символічні асоціації японських мовців при сприйнятті ними семантики ономапоетичної лексики

[К] – «відчуття сухості»	かさかさ	(K-S-K-S – «з шелестом»; про сухе листя, що падає та кружляє в повітрі). 秋には森のなか、木の葉はかさかさ落ちてくる。(Aki ni wa mori no naka, ki no ha wa kasa kasa ochitekuru). З шелестом опадає листя з дерев в осінньому лісі.
	かさこそ	(K-S-K-S – «з шелестом»; про більш звучний шелест, що виникає при фізичному контакті з чимось сухим). 落ち葉をかさこそふんでゆく。(Ochiba wo kasa koso fundeyuku). Шелестить під ногами опале листя.
	かしやつ	(K-SH – зображує глухий звук, глухе клацання). かしやつ！わたしはみんなを集めてきねんさつえい。(Ka- sya! Watashiwa minna wo atsumete kinen satuei). Клац! Сфотографував усіх гуртом на пам'ять.
	かたかた	(K-T-K-T – стукіт, глухий гуркіт, тріскотіння). かたかた、おや？地震？(Kata kata! Oya? Jishin?) Тук-тук-тук! Що це? Землетрус?
	ぽこぽこ	(P-K-P-K – «чпок-чпок»; про глухий дуже короткий звук). 小さい玉は壁にぽこぽこあたる。子供の遊び。(Tama wa po ko kabe ni ataru. Kodomo no asobi). Кульки «чпок-чпок» – відлітають від стіни. Дитяча забава.

<p>[S] – «відчуття приємності, вологості»</p>	<p>さらさら すやすや さわさわ さらさら さやさや</p>	<p>(S-R-S-R – «приємний», «свіжий»; про воду). 春の小川はさらさらと流れ。(Haru no ogawa wa sara-sara to nagare). Свіжість та приємність течії весняного струмка. (S-S – «солодко», «міцно»; про сон). 疲れましてすやすや寝ている。(Tsukaremasite suya suya neteiru). Втоmlений, солодко спить. (S-W-S-W – «злегка», «приємно», «з відчуттям свіжості»). 笹竹を運んだら、さわさわとゆれた。(Sasadake-wo hakondara sawa-sawa to yureta). Погойдувалися злегка гілочки молодого бамбука, коли його несли. (S-R-S-R – «чистий», «свіжий»; «шовковистий»). 娘の髪の毛は絹糸みたい、さらさら。(Musume-no kamino-ke wa kinuito mitai, sara sa-ra). Волосся дочки, немов шовк, чисте і розсипчасте. (S-S – «свіжий», «легкий», «приємний»). 丘の道をさやさやと風がわたる。(Oka-no michi wo saya saya to kaze ga wataru). Гірську стежку обдуває свіжий вітерець...</p>
<p>[T] – «відчуття сили, чоловічого начала»</p>	<p>どんどん とくとく どやどや てくてく だっだっ</p>	<p>(D-N-D-N – «гучно», «сильно»; про короткі гучні звуки). しゅるしゅるしゅる花火が上がる。そして、夜空にこだまする。どん、どん、どん! (Shyuru shyuru shyuru hanabi-ga agaru. Soshite, yozora ni kodamasuru. Don, don, don!) «Піу-піу» злітає феєрверк. А через мить у нічному небі лунає гучне, пронизливе «бум-бум!». (T-K-T-K – «тук-тук»; про сильне биття серця при радісних почуттях). 嬉しさで、胸がとくとくとく鳴っている。(Ureshisa de, mune ga toku to-ku natteiru). Від радощів у грудях гучно застукало «тук-тук!». (D-D – «шумно», «жваво», «гуртом»). 昼休みになると社員達はどやどやと昼飯に出て行く。(Hiru yasu-mi ni naru to shyaintachi wa doya doya to hirumeshi ni deteiku). В обідню перерву всі співробітники гуртом шумно виходять поїсти. (T-K-T-K – «інтенсивно», «енергійно», «без зупинок»; про ходу). 運動のつもりで、毎日テクテク会社まで一時間ぐらい歩く。(Undou no tsumori de, mainichi teku teku kaishya made ichi jikan gurai aruku). Щодня для зарядки близько години інтенсивною ходою йду пішки на роботу. (D- t -D- t – «гуртом нахлинути», «немов хвиля», «подаватися вперед великою масою» тощо). デモ隊は隊列をくんでだっだっ前進した。(Demotai wa tairetsu wo kunde datt datt zensin-sita). Демонстранти, вишикувавшись у шеренги, гуртом хлинули вперед.</p>

<p>[N] – «відчуття липкості, в'язкості»</p>	<p>によろに よる</p> <p>にちゃに ちゃ</p> <p>ねちねち</p> <p>ねばねば</p> <p>ぬめぬめ</p>	<p>(N-R-N-R – «звиваючись» /плазувати, повзти тощо/). 突然大蛇はよろによろ寄ってきた。(Totsuzen, daijya wa nyoro nyoro yottekita). Раптом, звиваючись, вислизнула велика гадюка.</p> <p>(N-T-N-T – «липкий», «в'язкий», «тягнучий»). このペイントはもう大分前の使え残りだから、にちゃにちゃしていて、使えそうもない。(Kono peinto wa mo daibun mae no tsukaenokori da kara, nichya nichya shiteite, tsukaeso mo nai). Ці фарби – давнішні залишки, вони стали в'язкими й тягнучими, тому їх уже ніяк не застосуєш.</p> <p>(N-T-N-T – «липкий», «клейкий»; «такий, що прилипає»). このチョコレートは、歯にねちねちくっついて食べにくい。(Kono chokoreto wa, ha ni nechi nechi kutsuite tabenikui). Цей шоколад незручно їсти, бо він липне до зубів.</p> <p>(N-B-N-B – «липкий», «клейкий», «розплавлений»). 真夏の昼ごろになると道路のアスファルトがねばねばする。(Manatsu no hiru goro ni naru to doro no asufyaruto ga neba neba suru). У середині літа вдень асфальт на дорозі плавиться і стає липким.</p> <p>(N-M-N-M – «слизький», «в'язкий», «вкритий слизом»). かたつむりが通った葉の上にぬめぬめとした筋が残った。(Katatsumuri ga totta ha no ue ni nume nume to shita suji ga pokotteiru). На поверхні листя равлик залишив після себе слизький слід.</p>
<p>[M] – відчуття круглості, жіночого начала</p>	<p>もーもー</p> <p>おめおめ</p> <p>もじゃも じゃ</p> <p>むしやむ しや</p> <p>むっくり</p>	<p>(M-M – про щось легке, круглої форми) 煙がもーもーたちこめる。(Kemuri ga mo mo tachikomeru). Утворюються клуби диму.</p> <p>(M-M – «безсоромно», «не соромлячись», «нахабно»). 金も使い果たし、仕事も見つからない。これではオメオメ家に帰れないよ。(Kane mo tsukai hatashi, shigoto mo mitsukaranai. Kore de ome ome ie ni kaerenai yo). Усі гроші витратив, роботу не знайшов, через що не можу нахабно повернутися додому.</p> <p>(M-J-M-J – «кудлатий», «паглатий», «кошлатий»). 彼の髪の毛は鳥の巣みたい、もじゃもじゃ。(Kare no kamonoke wa tori no su mitai, mojya mojya). Його паглате волосся було схоже на пташине гніздо.</p> <p>(M-Sh-M-Sh – «їсти/зі смаком», «жувати/з повним ротом»). 皆がお菓子をむしやむしや食べて、コーラをごくごく飲みました。(Minna ga okashi wo mushya mushya tabete, coga wo goku goku nomimashita). Усі зі смаком їли солодощі, запиваючи їх великими ковтками кока-коли.</p> <p>(M-K-R – «неймовірно/товстїти/»). 彼が毎日ケーキをたくさん食べて半年でむっくり肥った。(Kare ga mainichi keki wo takusan tabete hantoshi de mukkuri futotta). Він щодня їв так багато тістечок, що за півроку страшенно розжирів.</p>

[Y] – відчуття м'якості, слабкості, податливості	よちよち	(Y-Ch-Y-Ch – «похитуючись», «/рухатися/ невпевнено»). 赤ちゃんがヨチヨチ寄ってきた。(Akachan ga yochi yochi yottekita). Маля, похитуючись, дісталася мене.
	よたよた	(Y-T-Y-T – «/іти/, перевалуючись /з боку на бік/», «/іти/, шкутильгаючи»; про важку /старечу/ ходу). 祖父がよたよた部屋に入りました。(Sofu ga yota yota heya ni hairimasita). Дідусь, шкутильгаючи, увійшов до кімнати.
	よれよれ	(Y-R-Y-R – «зім'ятий», «побганий», «зжімаканий», «покручений», «потертий» тощо). 彼はいつもよれよれのズボンをはいている。(Kare wa itsumo yore yore no dzubon wo haiteiru). Він постійно вдягає зім'яті штани.
	よぼよぼ	(Y-B-Y-B – «німечний», «дряхлий»). まだ50歳だというのに、もうよぼよぼになった。(Mada gojyu sai da to iu noni, mo yobo yobo ni natta). Хоч він і каже, що йому лише 50 років, проте (на вигляд) він уже зовсім дряхлий.
	ゆるゆる	(Y-R-Y-R – «дуже повільно», «розслаблено»). そこをゆるゆる歩いているのは誰かな。(Soko wo yuru yuru aruiteiru no wa dareka na). Хто це там плететься так повільно?

Як і у випадку з вокальним звукоسیمболізмом, консонантний звукоسیمболізм, характерний для японської ономапоетичної лексики, теж дозволяє виділити певні універсальні й суто національні риси. Хоча загалом консонантний звукоسیمболізм японської ономапоетичної лексики, за нашими спостереженнями, має значно більше специфічних національних ознак, ніж звукоسیمболізм вокальний. Саме це ми й намагалися продемонструвати у своєму дослідженні.

Причиною цього ми схильні вважати набагато більшу кількість приголосних у будь-якій мові світу, в тому числі і японській, порівняно з кількістю голосних, що дозволяє створити значно більшу кількість звукосполучень, які у свою чергу породжують набагато ширшу палітру потенційних семантичних асоціацій. А що ширшою є ця «палітра асоціацій», то меншою стає кількість можливих асоціативних звукоسیمволічних збігів у різних мовах.

Однак і в цьому разі необхідно якомога уважніше придивлятися до окремих звукоسیمволічних асоціацій у різних мовах, адже їх аналогічність досить часто може приховуватися за більшою чи меншою конкретикою визначень їх семантики, залежно від того, які саме таксонімічні ознаки семантичних асоціацій той чи інший дослідник вважає домінантними, а тому й закладає їх у відповідні класифікаційні структури. До того ж, у сфері звукоسیمболізму в різних мовах існує чимала кількість «рубіжних» асоціативних зв'язків, що також значно ускладнює процес встановлення відповідних міжмовних аналогів.

Так, вітчизняні фахівці приголосний звук [M] пов'язують з досить узагальненим поняттям «дієвість», тоді як японські дослідники асоціюють його з «відчуттям круглості, жіночого начала». Однак наведений у таблиці приклад, який ілюструє цю закономірність (皆がお菓子をむしゃむしゃ食べて、コーラをごくごく飲みました。Minna ga okashi wo **mushya mushya** tabete, cora wo goku goku nomi-mashita. *Усі зі смаком їли солодоці, запиваючи їх великими ковтками кока-коли*), цілком може тлу-

мачитися і як «дієвість», оскільки «поїдання зі смаком солодоців», як і «пиття великими ковтками кока-коли», аж ніяк не асоціюються з «пасивністю» чи «ледарством».

1. Гаценко І. О. Типологічні особливості звуконаслідувальних слів (на матеріалі української, російської та англійської мов) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10. 02. 15 – «Загальне мовознавство» / І. О. Гаценко. – К., 2003. – 20 с.; 2. Кобелянська О. Вокальний звуко символізм японської ономапоетичної лексики / О. Кобелянська // XV Сходознавчі читання А. Кримського: Тези доповідей міжнародної наукової конференції (2011 р.). – К.: Національна академія наук України, Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського, 2011. – С. 36-42; 3. Hilmer H. Schallnachahmung, Wortschöpfung und Bedeutungswandel / H. Hilmer. – Halle: Niemezer, 1914; 4. Румак Н. Г. Теоретические и практические проблемы межъязыковых соответствий (на примере перевода ономапоэтической лексики в японском языке) : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. филол. наук : спец. 10. 02. 22 – «Языки народов зарубежных стран Европы, Азии, Африки, аборигенов Америки и Австралии (индо-иранские языки; синитические языки; алтайские языки; афразийские и нигеро-конголезские языки)» / Н. Г. Румак. – М., 2007. – 24 с.; 5. Уемура С. Курс лекцій з історії японської мови / С. Уемура [електронний ресурс] – режим доступу до джерела: <http://www.philology.kiev.ua/php/26/bibl.html>; 6. Чернікова О. І. Теоретичні основи загальної фоносемантики / О. І. Чернікова [електронний ресурс] – режим доступу до джерела: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Npkpnu/Fil/2009_18/1_23_Chernikova.pdf.